

СЕКЦІЯ «МАРКЕТИНГ ТА ЛОГІСТИКА»

УДК 330.46:519.86

Тіховська Т.М.

канд. екон. наук, доц. ЗНТУ

ДОСЛІДЖЕННЯ ЗМІН ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИХ РЕСУРСІВ: К ПИТАННЮ ІНКЛЮЗИВНОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНУ

Останні кілька років світ говорить про необхідність більш соціально-інклюзивного підходу до генерації економічного зростання. Фінансування інноваційних проєктів, підтримка ефективної маркетингової політики, яка сприяє освоєнню нових ринків, потребує значних інвестицій не лише в основний капітал, а й активізує капітальні вкладення в нематеріальні активи. Це призводить до зростання значимості факторів, пов'язаних із функціонуванням інтелектуального капіталу [1].

Трендом розвитку в усіх сферах суспільного життя є цифрова економіка. Головними факторами, що відрізняють цифрову економіку, є впровадження інформаційних платформ виробництва і бізнесу, Інтернету речей і нанотехнологій. Ролі людини і машини не настільки диференційовані, як наприклад, в системах автоматизованого управління, де людина постановник мети, дослідник, суб'єкт прийняття рішень, а машина лише підсилювач його фізичних і розумових здібностей (пам'ять, швидкодія рахунку). Тепер ролі людини і машини перебувають в більш складній конфігурації. Машина може бути і «учителем» і «Учнем», вона генерує знання і автоматично приймає рішення [2].

Світовий досвід підтверджує доцільність застосування економіко-математичних методів на базі сучасних інформаційних технологій для вирішення проблем управління складними економічними об'єктами, до яких належать і регіони [3]. Зокрема, в [4] описано структуру інформаційної системи прийняття рішень для управління проєктними ризиками ІТ-проєктів, концептуальні засади моделювання логістичних ризиків у складних багатопотокових системах.

Регіональна економіка відрізняється специфічною сферою дослідження ресурсів, в тому числі інтелектуальних. Найважливішим фактором розвитку регіону є його інтелектуальні ресурси. Інтелектуальні ресурси регіону впливають не тільки на економіку території (забезпечуючи підвищення продуктивності праці, мобільність робочої сили, ефективне впровадження інновацій), але і на соціальне життя населення (якість, спектр пропонованих послуг), стійкість політичного устрою, стан екології. Тому завдання

дослідження динаміки розвитку інтелектуальних ресурсів регіону є надзвичайно актуальною [2].

Формування інтелектуального капіталу залежить від якості інтелектуальних ресурсів, які використовуються у поєднанні з фінансовими та матеріальними ресурсами. Величина інтелектуального капіталу визначається на основі капіталізації наднормативного прибутку, що отримує підприємство в процесі виробничо-господарської діяльності за рахунок наявності в нього сукупності конкурентних переваг [1].

Найпростіша математична модель зростання запропонована Мальтусом для оцінки зростання населення Землі

$$dx/dt = kx, \quad (1)$$

де dx/dt – швидкість росту досліджуваної субстанції; k – параметр моделі, який характеризує специфіку розвитку.

Ця модель (як і будь-яка математична модель) універсальна, і є можливість її використання для дослідження динаміки зміни інтелектуальних ресурсів регіону. В такому разі k – це буде параметр моделі, який характеризує специфіку розвитку конкретного регіону: його організаційно-управлінський потенціал, наявність і ефективність науково освітнього кластера, людського потенціалу. Тобто, значення k один з показників ефективності розвитку регіону. По ньому можна регіони порівнювати між собою і класифікувати на класи; деградуючі (при $k > 0$), стійкі, ефективні (при $k < 0$) [2]. У реальних умовах розвитку виникають механізми стримування (наприклад, обмеження за ресурсами). Тому подальше дослідження моделі (1) має на меті заміну постійного k на змінне $k(x)$.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Ступнікер Г.Л. Управління інтелектуальним капіталом підприємства на основі економічної діагностики/[Електронний ресурс]/Г.Л. Ступнікер//Ефективна економіка–2011.–№ 5.–Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=565>
2. Куижева С.К. Моделирование динамики развития интеллектуальных ресурсов региона/[Електронний ресурс]/С.К. Куижева, З.Д. Гажева, Н.Н. Лябах.–Режим доступу: <https://cyberleninka.ru/article/n/modelirovanie-dinamiki-razvitiya-intellektualnyh-resursov-regiona>
3. Иванов Н.Н. Информационно-сервисные системы в управлении сложным экономическим объектом: [Монография]/Н.Н. Иванов.–Донецк: ООО «Юго-Восток, Лтд», 2005.–252 с.

4.Маргіта Н.О. Особливості управління логістичними ризиками на вітчизняних підприємствах та підходи до їх оцінки/Н.О. Маргіта, М.Ю. Криницька/Електронний ресурс]/Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Логістика.–2016.–№ 846.–С.110-119.–Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VNULPL_2016_846_20.